

Табела 5.2 Спецификација предмета

Студијски програм: Мастер академске студије - Интегрални урбанизам
Назив предмета: МАСУ_М3.2 Урбани простор као јавно добро
Наставник: Мина З. Петровић
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема услов
<p>Циљ предмета</p> <p>Упознавање са теоријским оквиром социолошког разумевања простора као јавног добра и различитих приступа урбане политике у управљању просторним ресурсима у граду. Посебан акценат је на феномену социјалне одрживости урбаног простора и принципу партиципативности корисника у обликовању, коришћењу и управљању простором . У методолошком погледу, позиције различитих друштвених актера у развојним пројектима (односно пројектима урбане обнове/ревитализације) анализирају се кроз методе фокус групних интервјуа .</p>
<p>Исход предмета</p> <ul style="list-style-type: none"> • Стицање увида у различите димензије и значења простора као јавног добра, повећање рефлексивности студената о интересима различитих актера и механизмима њихове (ре)презентације и усклађивања у урбаном простору. • Способност вредновања развојних програма у градском простору са становишта јавног интереса, као и домета јавно-приватног партнерства као парадигме предузетничког управљања градом. • Стицање знање о социјалном аспекту одрживог развоја градова упознавањем са облицима социјалног капитала који су неопходни за ефикасно укључивање грађана, као и са методама оснаживања актера у поступку партиципативне анализе проблема.
<p>Садржај предмета</p> <p>1. Појам јавног интереса и јавног добра у простору– различити концепти: друштвена заједница и принципи социјалне кохезивности и солидарности; социјална инклузија, људска и грађанска права као основ права на град; употребна и прометна вредност простора, несводивост јавног добра на тип својине над простором (земљиште, објекти), улога јавне својине и државне регулативе у афирмацији и заштити јавног интереса односно јавног добра у градском простору, урбанистичке норме и стандарди као механизми очувања идентитета места и заштите од произвољности моћних актера.</p> <p>2. Урбана политика и јавни интерес у простору: од редистрибутивног ка предузетничком типу управљања — друштвено-историјска контекстуалност приступа: од колективне ка индивидуалној потрошњи, трендови приватизације и комерцијализације урбаних простора и ре-регулације понашања кључних актера: јавног сектора, капитала, стручњака/урбаниста и грађана. Модели урбаног режима и концепт јавно-приватног партнерства као парадигма предузетничког управљања градом, са нагласком на различите механизме заштите јавног интереса (улога јавног власништва, фискалних механизма, планерске струке, партиципативности грађана). Упоредна анализа искуства европских земаља, са посебним освртом на градове земаља које су (биле) суочене са изазовима постсоцијалистичке трансформације.</p> <p>3. Концепт социјалне одрживости градских простора – анализа концепта у односу на најчешће истицане димензије одрживости: економску и еколошку. Принцип инклузивности грађана као корисника у обликовању и управљању простором. Однос симболичког и (различитих типова) социјалног капитала, феномени <i>privatopie</i> и <i>heterotopie</i> као препреке односно подстицаји социјалној одрживости градског простора. Анализа конкретних случајева на примерима резиденцијалних четврти: богата наспрам сиромашних суседства.</p> <p>4. Фокус групни интервјуи и партиципативна анализа проблема — методологија фокус групних истраживања и релевантност примене у урбанистичком планирању, профилисање различитих интереса и методе усаглашавања позиција прихватљивих за (све или већину) актере неког пројекта. Дискусија о могућем оснаживању позиција актера са дефицитом социјалног капитала у процесу партиципативног планирања – блискост са концептом заступничког планирања. Анализа конкретних случајева на примеру комерцијалних развојних пројеката (на пример шопинг молова) односно пројеката развоја социјалне инфраструктуре (на пример социјалног становања).</p>
<p>Литература</p> <p>М. Петровић (2009) Трансформација градова: ка деполитизацији урбаног питања, Институт за социолошка истраживања, Филозофски факултет, Београд.</p> <p>Strom, E.A., Molenkopf, J.N. (2007) The Urban Politics Reader. Routledge.</p> <p>Manci, T. et al (2010) Social Sustainability in Urban Areas, Earthscan.</p> <p>Ђурић, С. (2005) «Методологија фокус групног истраживања», Социологија, Год. 48., Бр. 1.</p>

Denzin, N.K., Lincoln, Y. (2005) The Sage Handbook of Qualitative Research. Sage Publication.

Број часова активне наставе

Теоријска настава: 2

Практична настава: 0

Методе извођења наставе

Интерактивна предавања, расправе, радионице, студија случаја.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	60
практична настава		усмени испит	
Колоквијум-и	1 x 20 = 20	семинарски рад	
семинар-и		елаборат	